

VIVEs kommunetal 2026.3: Kommunerne forventer at bruge flere penge på service til borgerne

Kommunerne budgetterer med flere udgifter til service pr. borger, særligt til det specialiserede socialområde og folkeskolen

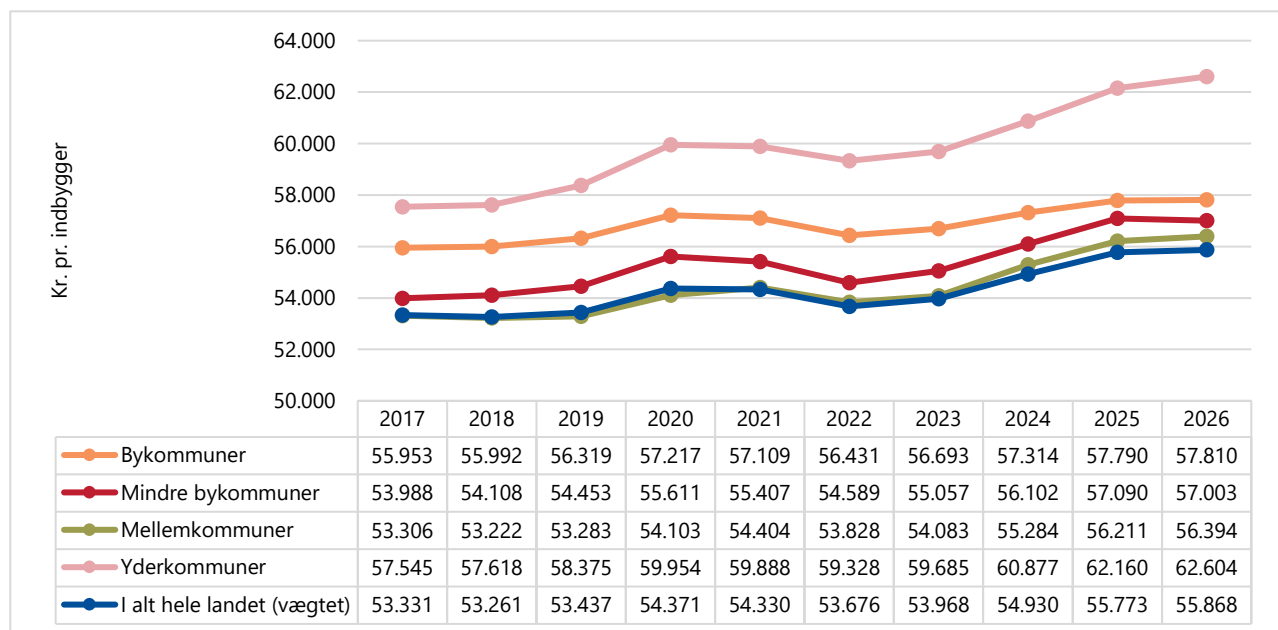
Knap 100 kr. mere pr. borger. Det er, hvad kommunerne samlet set forventer at bruge ekstra på service i år. Kommunerne forventer især at bruge flere penge pr. borger i målgruppen på det specialiserede socialområde og på folkeskolen.

KL og regeringen har aftalt, at kommunernes serviceudgifter kan stige. Ud over det, som følger af nye opgaver til kommunerne, kan serviceudgifterne stige med 3,2 milliarder kr. Kommunerne har udnyttet muligheden for at løfte serviceudgifterne, og budgetterer i 2026 samlet set med serviceudgifter på 336,7 milliarder kr. Der er dog betydelige variationer i budgetudviklingen på tværs af udgiftsområder og kommuner.

Serviceudgifterne pr. indbygger stiger mest i yderkommunerne

Stigningen i serviceudgifterne skal ses i sammenhæng med, at befolkningstallet stiger. Opgør vi serviceudgifterne pr. indbygger, budgetterer kommunerne samlet set med at bruge små 100 kr. mere pr. borger i 2026 end i 2025 (jf. Figur 1). De største stigninger findes i de såkaldte yderkommuner, mens der er omvendt er mindre stigninger pr. indbygger i bykommuner og et mindre fald i de mindre bykommuner.

Figur 1. Serviceudgifter pr. indbygger i budget 2017-2026, opdelt på kommunetype



Anm.: 2026-priser. Uvægtede gennemsnit, bortset fra for hele landet. Ikke korrigeret for opgaveændringer, omlægning af velfærds milliard i 2020, omlægning af pulje til minimumsnormeringer i 2024 mv. For kommuner, som har benyttet sig af såkaldt "Sælg-og-lej-tilbage", er serviceudgifterne korrigeret for dette. Budgettallene viser de oprindeligt vedtagne budgetter. I tallene for 2022 er der fx ikke taget højde for, at pris- og lønskøn er ændret efter budgetvedtagelsen som følge af stigende inflation.

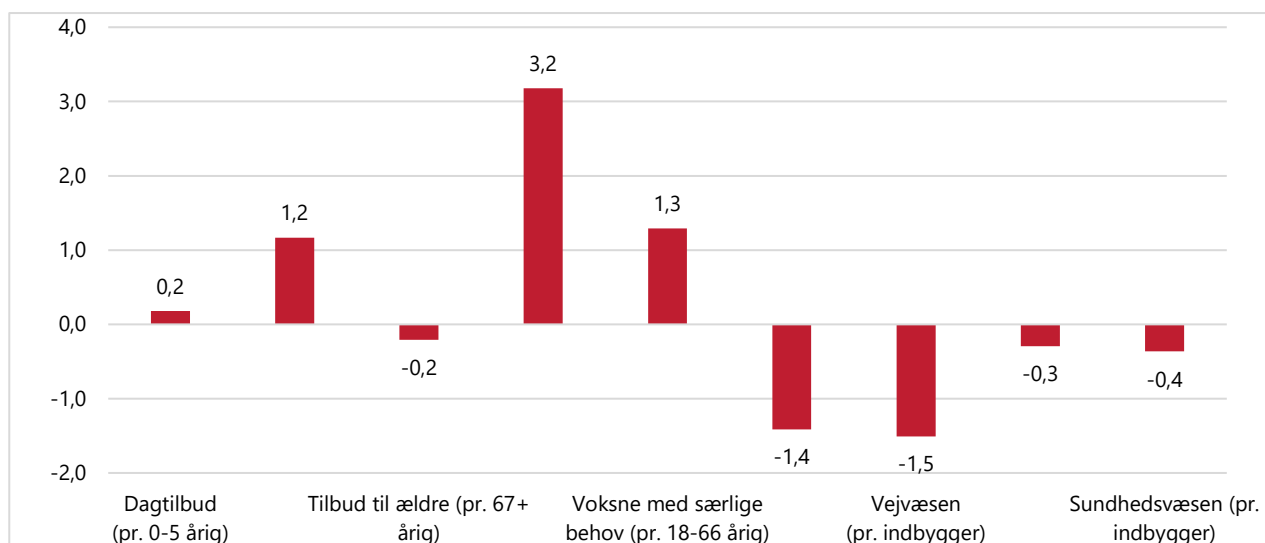
Kilde: ECO Nøgletal, Danmarks Statistikbank og oplysninger om kommunernes fordeling på kommunetyper fra "Afrapportering fra Finansieringsudvalget": https://www.ism.dk/media/27171/afrapportering_fra_finansieringsudvalget_feb_2018_pdfa.pdf. Yderkommuner' omfatter fx 30 kommuner, hvor den største by har under 30.000 indbyggere, og en relativ stor del af borgerne har langt til en større by og/eller pendler til arbejde i en anden kommune.

Løft til socialområdet og folkeskoleområdet – færre midler til kultur, fritid og veje

Kommunerne budgetterer samlet set med flere udgifter pr. borger i målgruppen på det specialiserede social-område – dvs. børn/unge og voksne med særlige behov (jf. Figur 2). Herudover budgetterer kommunerne også med stigende udgifter pr. borger på folkeskoleområdet og dagtilbudsområdet. Modsat budgetterer kommunerne med færre midler pr. borger til kultur- og fritidsområdet, sundhedsvæsenet og vedligeholdelse af de kommunale veje.

Bemærk, at udgifterne på alle områderne i Figur 2 er opgjort pr. potentiel bruger, dvs. pr. borger i den aldersgruppe, som servicen primært retter sig imod. Udgifterne til dagtilbud er fx opgjort pr. 0-5-årig og udgifterne til ældreområdet pr. 67+-årig. De procentvise ændringer afspejler dermed også de underliggende ændringer i befolkningstallet i de forskellige aldersgrupper. For eksempel dækker det procentvise fald på 0,2 % på ældreområdet pr. 67+-årig fra 2025 til 2026 over, at de samlede udgifter på ældreområdet er budgetteret til at stige med en lille milliard. Men da der samtidig er kommet flere ældre, betyder det, at udgiften opgjort pr. 67+-årig falder med 0,2 %.

Figur 2. Procentvis vækst i budgetterede serviceudgifter på udvalgte serviceområder 2025-2026



Note: 2026-priser. Ikke korrigeret for opgaveændringer. Ændringer i procent pr. potentiel bruger.

Kilde: ECO Nøgletal.

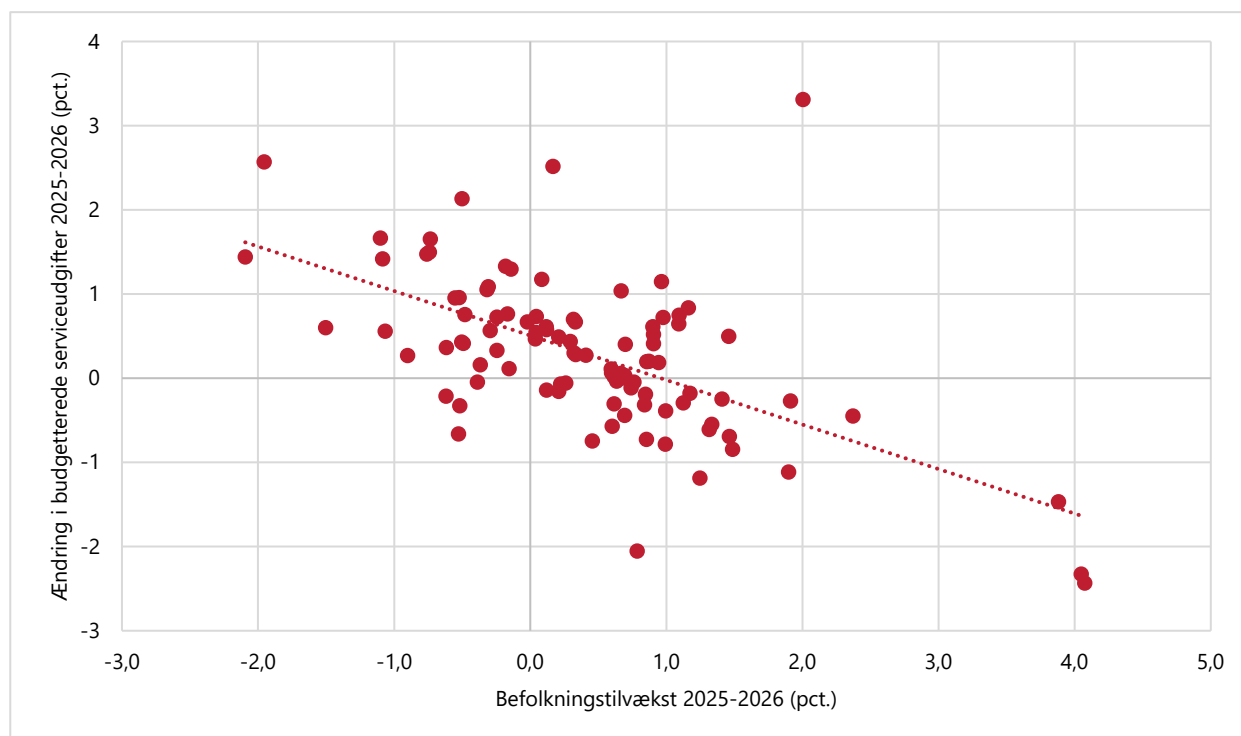
Størst stigning pr. borger i kommuner med befolkningstilbagegang

Tendensen er, at serviceudgiften pr. borger falder i kommuner med stor befolkningstilvækst. Omvendt stiger udgiften pr. indbygger mest i kommuner med befolkningstilbagegang. Figur 3 viser den procentvise udvikling i kommunernes budgetterede serviceudgifter pr. borger fra 2025 til 2026 sammenholdt med periodens befolkningsudvikling.

Udviklingen kan hænge sammen med, at befolkningssammensætningen i kommunerne ændrer sig forskelligt, så der fx i kommuner med befolkningstilbagegang samtidig bliver relativt flere ældre. Det kan også tænkes at afspejle det forhold, at det generelt er vanskeligt at tilpasse udgifterne til et faldende befolkningstal. Dette forhold er særlig relevant i flere yderkommuner, som i disse år oplever en befolkningstilbagegang. Det er også muligt, at kommuner med befolkningsvækst oplever stordriftsfordele på områder som vejvæsen og administration, og at udviklingen i serviceudgifterne derfor ikke følger befolkningsudviklingen helt tæt.

De enkelte kommuners budgetterede ændring i serviceudgifter pr. indbygger fra 2025 til 2026 fremgår af landkortet i figur 4.

Figur 3. Befolkningstilvækst og vækst i budgetterede serviceudgifter pr. indbygger 2025-2026



Kilde: ECO Nøgletal. Alle tal i 2026-priser. Ikke korrigeret for opgaveændringer.

Data og metode

Analysen er baseret på ECO Nøgletal og bygger på data om kommunernes udgifter, struktur og befolkningsmæssige sammensætning fra Danmarks Statistikbank (www.statistikbanken.dk).

Find flere tal fra din kommune eller se demoversionen af ECO Nøgletal på eco.vive.dk.

Se for eksempel tabeller om kommunernes udgiftsniveau og udgiftsudvikling:

- Tabel 1.30 Ressourceforbruget på 20 udgiftsområder – budget 2026
- Tabel 7.10 Tilbud til ældre – budget 2026
- Graf 4.16 Udvikling i serviceudgifter 2020-2026.

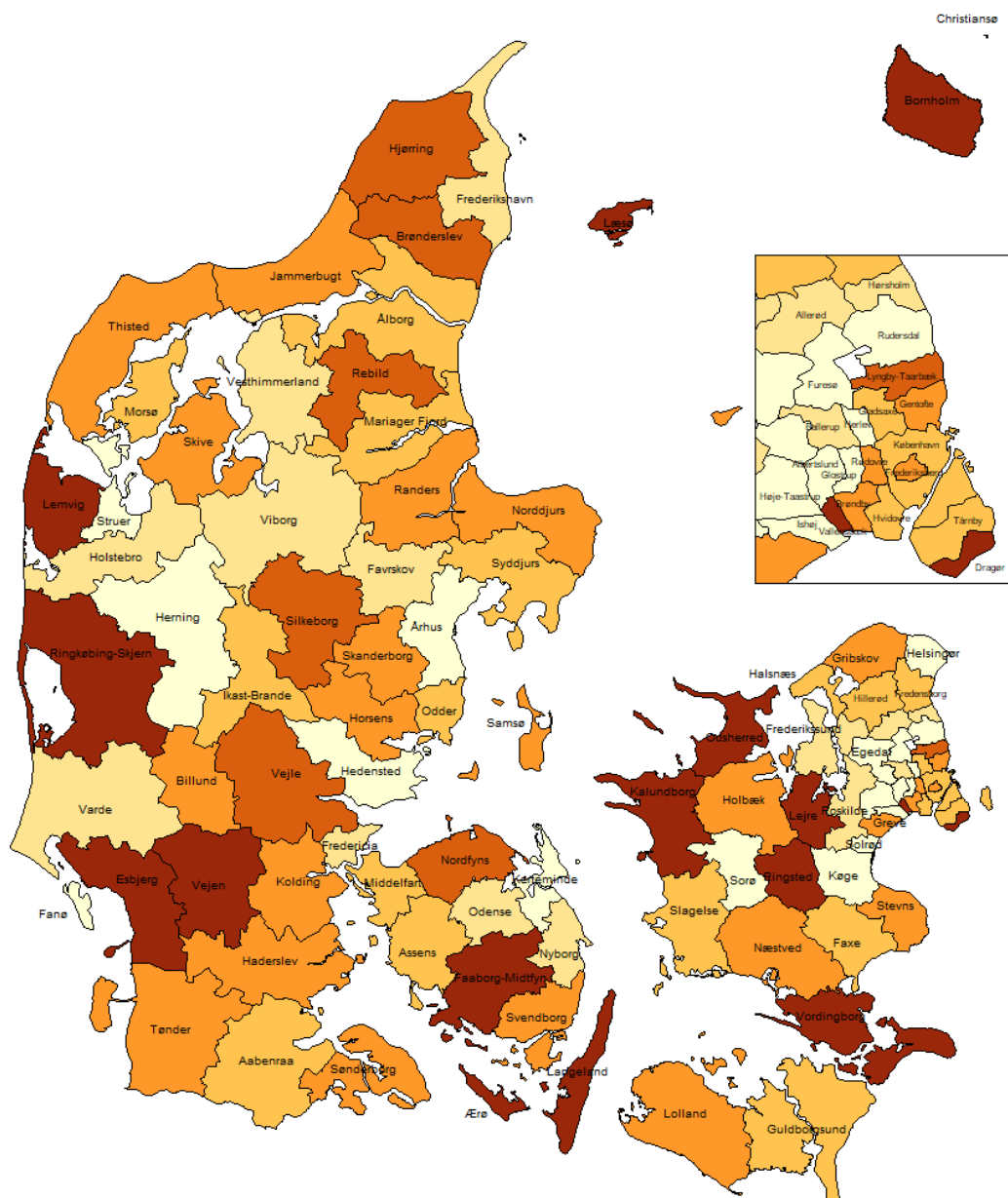
ECO Nøgletal leverer tabeller med nøgletal samt grafer med udviklinger på 20 forskellige udgiftsområder i den kommunale sektor. Hver kommune bliver sammenlignet med en gruppe af kommuner med tilsvarende rammebetingelser på det enkelte udgiftsområde.

Kontakt: Mathias Ruge, senioranalytiker i VIVE, tlf. 33 48 08 16, maru@vive.dk, eller Kurt Houlberg, professor i VIVE: tlf. 31 57 66 84, kuho@vive.dk.

I VIVEs kommunetal dykker vi med jævne mellemrum ned i udvalgte ECO Nøgletal. Du kan [tilmelde dig VIVEs nyhedsbrev på \[vive.dk\]\(http://vive.dk\)](#) og modtage kommende udgaver af VIVEs kommunetal.

Legend for the color scale of the bar chart:

- 2,5 – -0,4
- 0,4 – -0,1
- 0,1 – 0,3
- 0,3 – 0,7
- 0,7 – 1,0
- 1,0 – 3,4



Kilde: ECO Nøgletal. Alle tal i 2026-priser. Ikke korrigeret for opgaveændringer.